

“ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ МЕТОДОЛОГИЯСИ” курси

11-МАВЗУ. САМАРАЛИ ТАҚДИМОТ ТАЙЁРЛАШ

*Алиқориев Олимхон – и.ф.н., доц., Олий бизнес мактаб
Илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш бўлими бошлиғи*

Samarali taqdimotlar

Tuzoqlardan qochish
Yomon slaydlar

Yopiladigan maslahatlar

- Konturlar
- **Slayd tuzilishi**
- Shriftlar
- **Rang**
- **Fon**
- Grafiklar
- **Imlo va grammatika**
- **Xulosa**
- **Savollar**

Kontur

- **O'zingizni 1 qilingst yoki 2nd taqdimotingizning konturini siljiting**
 - Masalan: oldingi slayd
- **Taqdimotning qolgan qismi uchun konturingiz tartibiga rioya qiling**
- **Konturli slaydga faqat asosiy nuqtalarni joylashtiring**
 - Masalan: Har bir slaydning sarlavhalaridan asosiy nuqta sifatida foydalaning

Slayd tuzilishi - Yaxshi

- Taqdimotingizning daqiqasiga 1-2 slayddan foydalaning
- **To'liq gaplarni emas, nuqta shaklida yozing**
- **Har bir slaydga 4-5 ball kiriting**
- **So'zlashuvdan saqlaning: faqat kalit so'z va iboralardan foydalaning**

Slayd tuzilishi - yomon

- Ushbu sahifada taqdimot slaydlari uchun juda ko'p so'z bor. U nuqta shaklida yozilmagan, bu sizning tinglovchilaringiz uchun o'qishni ham, har bir fikrni taqdim etishni ham qiyinlashtiradi. Ushbu slaydda oldingi slayddagi kabi nuqtalar soni aynan bir xil bo'lsa-da, u ancha murakkabroq ko'rinadi. Muxtasar qilib aytganda, tinglovchilaringiz sizni tinglash o'rniga ushbu paragrafni o'qishga juda ko'p vaqt sarflashadi.

Slayd tuzilishi - Yaxshi

- Bir vaqtning o'zida bir nuqtani ko'rsatish:

- Tomoshabinlar siz aytayotgan narsaga diqqatni jamlashga yordam beradi
- Tomoshabinlarni oldinda o'qishga to'sqinlik qiladi
- Taqdimotingizni diqqat markazida saqlashingizga yordam beradi

Slayd tuzilishi - yomon

- Chalg'ituvchi animatsiyadan foydalanmang**
- Animatsiya bilan haddan oshib ketmang**
- Foydalanadigan animatsiyaga mos keling**

Shriftlar - Yaxshi

- Kamida 18 nuqtali shriftdan foydalaning
- Asosiy va qo'shimcha nuqtalar uchun turli o'lchamdagi shriftlardan foydalaning
 - bu shrift 24 nuqta, asosiy shrift 28 va sarlavha 36 nuqta.
- Times New Roman yoki Arial kabi standart shriftdan foydalaning

Shriftlar - yomon

- Agar siz kichik shriftdan foydalansangiz, tinglovchilaringiz yozganlaringizni o'qiy olmaydi

- **FAQAT KERAK BO'LGANDA BOSH HARFLARDA YOZING. O'QISH QIYIN**

- *Murakkab shriftdan foydalanmang*

Rang - Yaxshi

- Fon bilan keskin kontrastli shrift rangidan foydalaning
 - Masalan: oq fonda ko'k shrift
- Tuzilish mantig'ini mustahkamlash uchun rangdan foydalaning
 - Masalan: ochiq ko'k sarlavha va to'q ko'k matn
- Bir nuqtani ta'kidlash uchun rangdan foydalaning
 - Lekin faqat buni vaqti-vaqti bilan ishlating

Rang - yomon

- Fon rangiga zid bo'lmagan shrift rangini o'qish qiyin
- Bezatish uchun rangdan foydalanish chalg'ituvchi va bezovta qiluvchi.
- Har bir nuqta uchun boshqa rangdan foydalanish kerak emas
 - Ikkilamchi nuqtalar uchun boshqa rangdan foydalanish ham kerak emas
- Ijodiy bo'lishga harakat qilish ham yomon bo'lishi mumkin

Fon - Yaxshi

- **Bu kabi jozibali, ammo sodda fonlardan foydalaning**
- **Yengil fonlardan foydalaning**
- **Taqdimot davomida doimiy ravishda bir xil fondan foydalaning**

Fon - yomon

- Chalg'itadigan yoki o'qish qiyin bo'lgan fonlardan saqlaning
- Har doim foydalanadigan fonga mos keling

Grafiklar - yaxshi

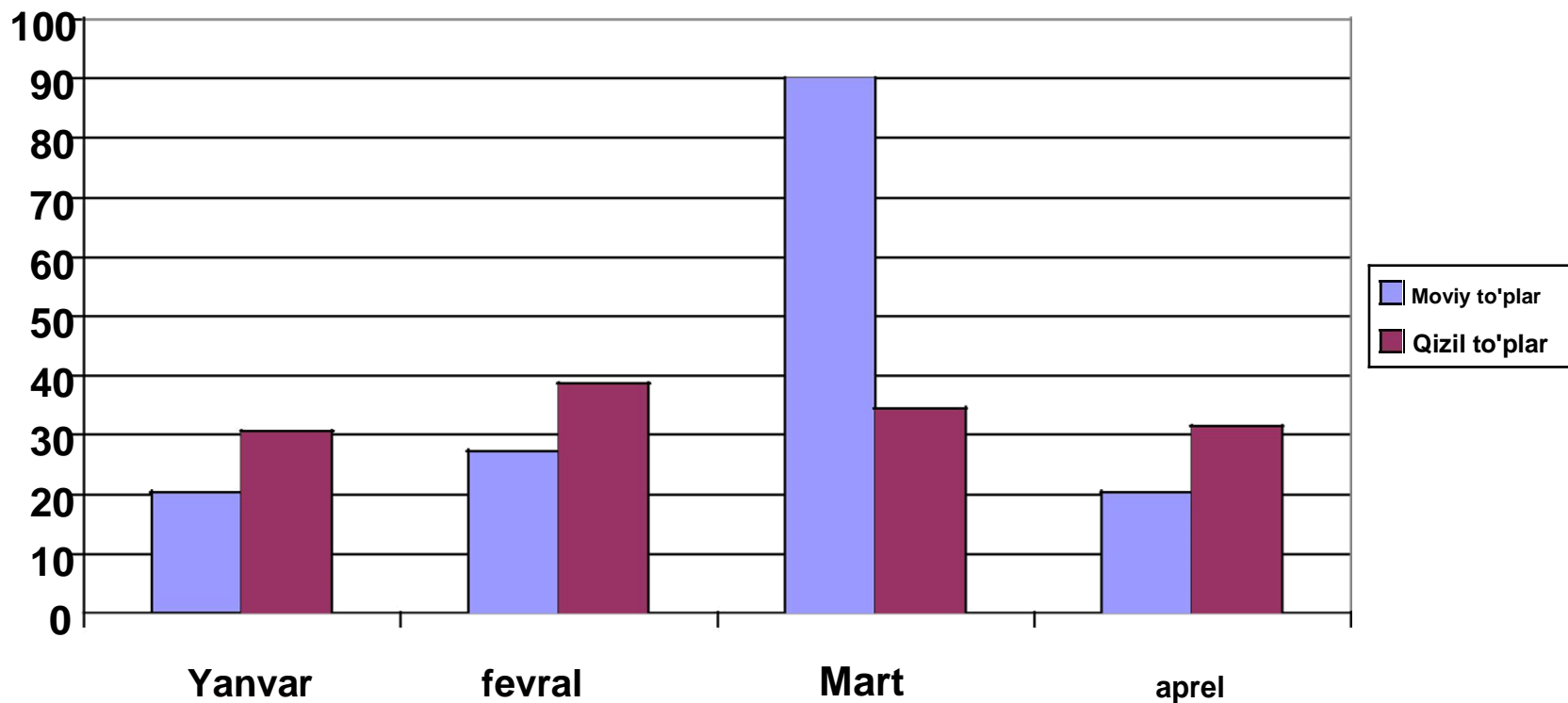
- **Chizma va so'zlardan ko'ra grafiklardan foydalaning**
 - Grafiklardagi ma'lumotlarni tushunish va saqlash xom ma'lumotlarga qaraganda osonroq
 - **Trendlarni grafik shaklida tasvirlash osonroq**
- **Har doim grafiklarga nom bering**

Grafiklar - yomon

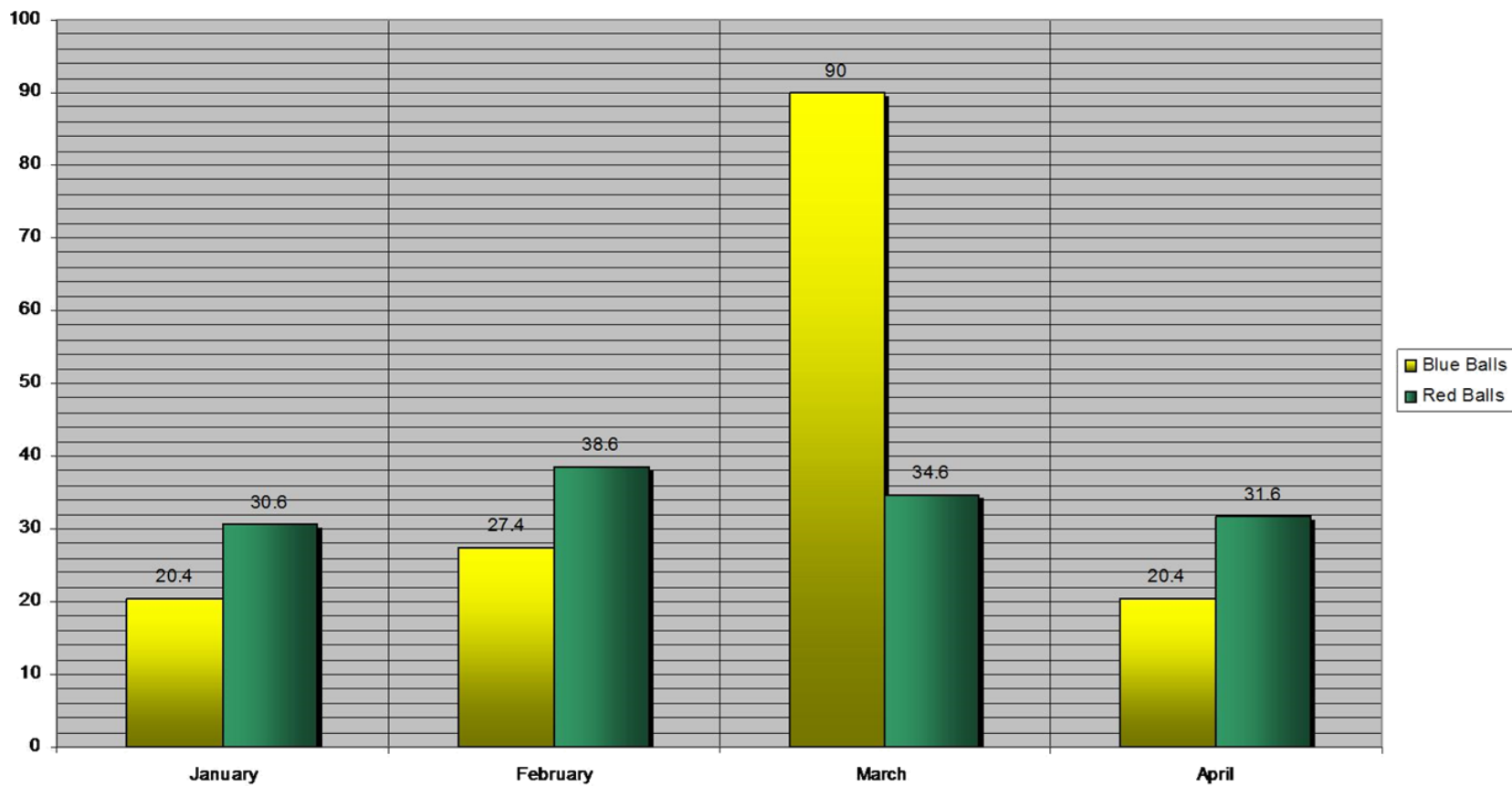
	Yanvar fevral		Mart	aprel
Moviy to'plar	20.4	27.4	90	20.4
Qizil to'plar	30.6	38.6	34.6	31.6

Grafiklar - yaxshi

2002 yilning birinchi choragida sotilgan mahsulotlar

Grafiklar - yomon

Grafiklar - yomon

- Kichik panjara chiziqlari kerak emas
- **Shrift juda kichik**
- **Ranglar mantiqsiz**
- Sarlavha yetishmayapti
- **Soya chalg'itadi**

Imlo va grammatika

- Quyidagilar uchun slaydlaringizni tasdiqlang:
 - **imlo xatolari**
 - **takroriy so'zlardan foydalanish**
 - **Siz yo'l qo'ygan grammatik xatolar**
- **Agar ingliz tili sizning birinchi tilingiz bo'lmasa, iltimos, taqdimotingizni boshqa birovdan tekshirib ko'ring!**

Xulosa

- Samarali va kuchli yakundan foydalaning

- Tomoshabinlaringiz oxirgi so'zlaringizni eslab qolishlari mumkin

- Xulosa slayddan quyidagi maqsadlarda foydalaning:

- Taqdimotingizning asosiy fikrlarini umumlashtiring
- Kelajakdagi tadqiqot yo'llarini taklif qiling

Savollar??

- Taqdimotingizni oddiy savolli slayd bilan yakunlang:

- Tinglovchilaringizni savollar berishga taklif qiling
- Savol berish davrida ko'rgazmali yordam bering
- Taqdimotni keskin tugatishdan saqlaning

Qo'llab-quvvatlash

Microsoft 365

Microsoft mahsulotlari

Mahsulotlar

Qurilmalar

Idora

Windows

Yuzaki

Xbox

Microsoft 365-ni sotib oling

Qidirmoq

Yangi imkoniyatlar

Hisob va to'lov

Shablonlar

Qo'shimcha yordam

Samarali taqdimotlarni yaratish va taqdim etish bo'yicha maslahatlar

Microsoft 365 uchun PowerPoint, Mac uchun Microsoft 365 uchun PowerPoint, [Ko'proq...](#)

Ushbu maqolada

[Samarali taqdimot yarating](#)

[Samarali taqdimotni ko'rsating](#)

Samarali taqdimotlar qilish bo'yicha maslahatlar

Maslahat.	Tavsif
-----------	--------

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Maslahat.	Tavsif
Tomoshabinlaringiz uzoqdan o'qiy oladigan shrift uslubini tanlang.	Arial yoki Calibri kabi oddiy shrift uslubini tanlash xabarga kirishga yordam beradi. O'qishni qiyinlashtiradigan juda nozik yoki dekorativ shriftlardan saqlaning, ayniqsa kichik o'lchamlarda.
Tomoshabinlar uzoqdan o'qiy oladigan shrift o'lchamini tanlang.	18 pt dan kam shriftlardan foydalanmaslikka harakat qiling, shuning uchun tomoshabinlar uzoqda bo'lgan katta xona uchun ko'proq narsani qilishingiz kerak bo'lishi mumkin.
Oddiy matn va slaydlardagi matn miqdorini minimallashtiring	<p>Ro'yxatlar yoki qisqa jumladan foydalaning, ularning har birini bitta qatorga joylashtirishga harakat qiling.</p> <p>Siz tomoshabinlar sizning ma'lumotlaringizni tinglashlarini xohlaysiz, ekranni o'qimaydi.</p> <p>Ba'zi proyektorlar slaydlarning chetlarini kesib tashlaydi, shuning uchun uzun jumlar kesilishi mumkin.</p> <p>Har bir satrdagi so'zlar sonini kamaytirish uchun "a" va "the" kabi maqolalarni o'chirishingiz mumkin.</p>
Matningizni etkazish uchun san'atdan foydalaning.	Hikoyangizni aytib berish uchun rasmlardan foydalaning. Slaydingizga juda ko'p grafik qo'shish orqali auditoriyangizni hayratda qoldirmang.

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Maslahat.	Tavsif
Grafiklar va grafiklar uchun teglar o'z-o'zidan tushunarli bo'lishi mumkin.	Hech qanday keraksiz matn bo'lmaligi kerak, faqat kerakli minimal.
Slayd fonini yashirin qilib ko'ring va ularni o'rganmang.	Juda ko'zga tashlanmaydigan jozibali va izchil shablon yoki mavzuni tanlang. Orqa fon va dizayn e'tiborni ma'lumotlarning mohiyatidan chalg'itmasligi kerak. PowerPoint-da ranglarni qanday birlashtirishni bilib oling : xatolardan saqlaning. Mavzulardan foydalanish bo'yicha qo'shimcha ma'lumot olish uchun Rang va Slayd uslublarini qo'shish mavzulariga qarang .
Fon rangi va matn rangi o'rtasida yuqori kontrastdan foydalaning.	Mavzular ochiq fon va quyuc matn yoki ochiq rangli matnli quyuc fon o'rtasidagi kontrastni avtomatik ravishda o'rnatadi. PowerPoint-da ranglarni qanday birlashtirishni bilib oling : xatolardan saqlaning.
Imlo va grammatikani tekshiring.	Tomoshabinlar hurmatini yo'qotmaslik uchun har doim imlo va grammatikangizni tekshiring.

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Samarali taqdimotni taqdim etish bo'yicha maslahatlar

Maslahat.	Tavsif
Erta taslim bo'ling va uskunaning to'g'ri ishlashiga ishonch hosil qiling.	Barcha apparat ulangan va ishlayotganligiga ishonch hosil qiling.
Taqdimotingiz boshqa kompyuterda yaxshi ishlaydi deb o'ylamang.	<p>Diskdagi nosozliklar, dasturiy ta'minot versiyasining mos kelmasligi, diskda bo'sh joy etishmasligi, kam xotira va boshqa ko'plab omillar taqdimotning yo'qolishiga olib kelishi mumkin.</p> <p>Ekran saqlovchilarini o'chiring va sizda to'g'ri fayllar va dasturiy ta'minot versiyalari, jumladan PowerPoint mavjudligiga ishonch hosil qiling.</p> <p>USB diskiga nusxalash va ularni taqdimotingizga o'tkazishda barcha fayllar hisobga olinishini ta'minlash uchun ushbu videoga qarang.</p> <p>Taqdimotingizni Internetga ulangan har qanday qurilmadan osongina foydalanish uchun OneDrive-da saqlashni o'ylab ko'ring.</p>

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Maslahat.	Tavsif
Ruxsat taqdimotni yaratgan kompyuterda ekanligiga ishonch hosil qiling.	Agar ruxsatlar mos kelmasa, slaydlar kesilgan yoki boshqa ekran muammolari bo'lishi mumkin.
Ekran pardasini o'chirib qo'ying.	Auditoriyangizni taqdimotingiz mazmuniga qaratib turing.
Taqdimotni taqdim etishdan oldin proyeksiya ekranidagi barcha ranglarni tekshiring.	Ranglar monitoringizdan boshqacha proyeksiyalanishi mumkin.
Tomoshabinlaringizga oxirigacha savollar berishda davom eting.	Savollar odamlar sizning mavzuingiz va taqdimot mahoratingiz bilan band ekanliklarining ajoyib belgisidir. Ammo agar siz savollarni taqdimot oxirigacha saqlasangiz, siz materiallar bilan to'xtovsiz ishlaysiz. Bundan tashqari, dastlabki savollarga ko'pincha slaydlar va sharhlar orqali javob beriladi.

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Maslahat.	Tavsif
Ko'rish qobiliyatini yo'qotmasdan ko'rsatgichni qimirlatmaslikka harakat qiling.	Agar ko'rsatgich ishlatilmasa, qo'lingizni sichqonchadan olib tashlang. Bu ko'rsatgichning hayratlanarli darajada harakatlanishini oldini olishga yordam beradi, bu esa chalg'itishi mumkin.
Taqdimotni o'qimang.	Belgilardan biror narsa aytishingiz uchun taqdimot taqdimotini qidiring. Matn tomoshabin uchun to'liq xabar emas, balki tomoshabin uchun maslahat bo'lishi kerak.
Vaqtни kuzatib boring.	Agar siz taqdimot uchun ma'lum vaqtни rejalashtirmoqchi bo'lsangiz, unga shoshilmang. Aks holda, odamlarning ishtirok etishini ta'minlash uchun ko'proq vaqtingiz bo'lmaydi.
Tomoshabinlarning xatti-harakatlarini kuzatib boring.	Har safar taqdimot qilganingizda tomoshabinlarning xatti-harakatlarini kuzatib boring. Agar odamlar diqqatini slaydlarga qaratayotganini ko'rsangiz, ular juda ko'p ma'lumotlarni o'z ichiga olishi va sizni chalg'itishi yoki boshqa yo'l bilan chalg'itishi mumkin. Har safar ma'lumotni o'rganib, kelajakdagi taqdimotlaringizni yaxshilashingiz mumkin.
Amaliyot -	Trener bilan taqdimotni mashq qiling.

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

[Sahifaning boshiga qaytish](#)

Yana yordam kerakmi?

Sizga qanday yordam bera olamiz?

Ko'nikmalarni takomillashtirish

[TRENINGGA BORING >](#)

Yangi imkoniyatlarga ustuvor kirish

[MICROSOFT INSIDER DASTURIGA QO'SHILING >](#)

 Microsoft 365

Vaqtini tejaydigan
obuna

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Bir oylik bepul sinov

Nima yangiliklar?

Microsoft 365

Windows 11 ilovalari

Microsoft do'koni

Hisob profili

Yuklab olish markazi

Microsoft do'konini
qo'llab-quvvatlash

Tovarlarni qaytarish

Buyurtmangizni kuzatib
boring

Ta'lim uchun

Microsoft va ta'lim

Talabalar uchun ofis

Office 365 maktablar
uchunTalabalar va ota-onalar
uchun maxsus takliflarMicrosoft Azure va
EducationYirik korxonalar
uchun

Azure

AppSource

Avtomobil sanoati

Davlat muassasalari

Sog'liqni saqlash

Sanoat ishlab chiqarishi

Moliyaviy xizmatlar

Savdo

Ishlab chiquvchilar
uchun

Microsoft Visual Studio

Windows Dev markazi

Dasturchilar markazi

Microsoft Developer
dasturi

9-kanal

Microsoft 365 ishlab
chiqarish markaziMicrosoft 365 Developer
dasturi

Kompaniya

Bo'sh ish o'rinlari

Microsoft haqida

kompaniya yangiliklari

Microsoft maxfiylik siyosati

Investorlar

Xavfsizlik

Rossiya Rossiya)

Microsoft bilan bog'laning

Maxfiylik

Foydalanish shartlari

Savdo belgilari

Reklama tafsilotlari

© Microsoft 2021

Ma'lumot foydali bo'ldimi?

Ha

Yo'q

Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбаалари

Асосий адабиётлар

1. Collis J., Hussey R. (2003) Business Research 2nd edition, Palgrave Macmillan.
2. Saunders M., Lewis P., Thornhill A. (2009) Research Methods for Business Students. Fifth edition.
3. Robson C. (2011) Real World Research. Third edition.
4. Walliman N. (2011) Research methods: the basics. Taylor and Francis group. London and New York.

V. Қўшимча адабиётлар

1. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: Учебное пособие. – К.: МАУП, 2004.
2. Орехов А.М. Методы экономических исследований: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 2009.
3. Сабитов Р.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Челябин. гос. ун-т. Челябинск, 2002.
4. Магистерская диссертация: методы и организация исследований, оформление и защита: учебное пособие / коллектив авторов ; под ред. В.И. Беляева. — 2-е изд., перераб. — М. : КНОРУС, 2016.
5. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. – М.: Либроком.
6. Очиллов Б.Э. Научно-исследовательские методы и их анализ: Курс лекций. – Т.: ТашГИВ, 2009.
7. Сабитова Р.Г. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Дальневосточный гос. ун-т. Тихоокеанский институт дистанционного образования и технологий, Владивосток, 2005.

Интернет сайтлари

1. www.natlib.uz
2. www.cambridge.org
3. www.doaj.org
4. www.springer.com
5. www.e-library.ru

6. diss.natlib.uz
7. www.plos.org
8. www.wdl.org
9. press.natlib.uz

**ЭЪТИБОРИНГИЗ УЧУН
РАҲМАТ!!!**